

ЗАВДАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ

Тема 1. Вступ до економічної теорії

1.	Предмет і основні функції економічної теорії.
2.	Сутність суспільного виробництва.
3.	Продукт виробництва та його форми.
4.	Ресурси та їх особливості.
5.	Економічні потреби суспільства.

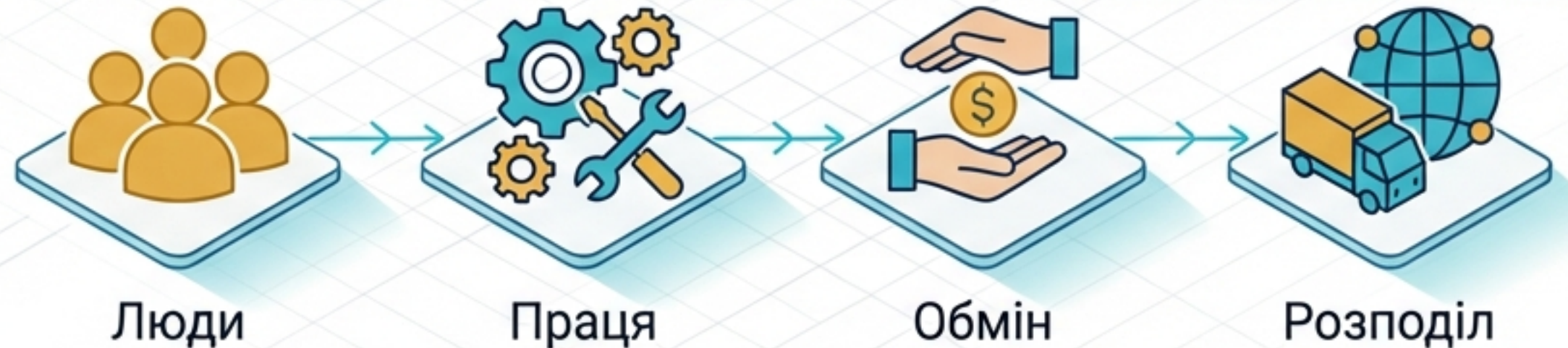

Oikos + Nomos =
(дім) (закон)
= Економіка

Арістотель (III ст. до н.е.)
тлумачив економіку як
виробництво благ для
задоволення потреб людей.

ЕКОНОМІКА: ВІД МИСТЕЦТВА ДО НАУКИ

Економічна теорія — це суспільна наука, яка вивчає закони розвитку економічних систем та діяльність суб'єктів, спрямовану на ефективне господарювання в умовах обмежених ресурсів з метою задоволення безмежних потреб.

Предмет вивчення — виробничі відносини між людьми у процесі праці, виробництва, обміну, розподілу та споживання.

ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Теоретико-пізнавальна

Пізнання суті виробничих відносин та економічних законів.

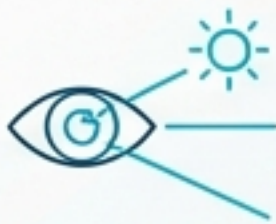
Практична

Використання знань для економічної політики та вирішення конкретних завдань.

Методична

Вироблення наукових підходів та методів дослідження.

Світоглядна

База для формування світогляду та розуміння дійсності.

Виховна

Формування економічного мислення та психології.

Ідеологічна

Відображення дійсності через певний зміст та інтереси.

СУТНІСТЬ СУСПІЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

Має суспільний характер
(сукупність індивідуальних
виробництв).

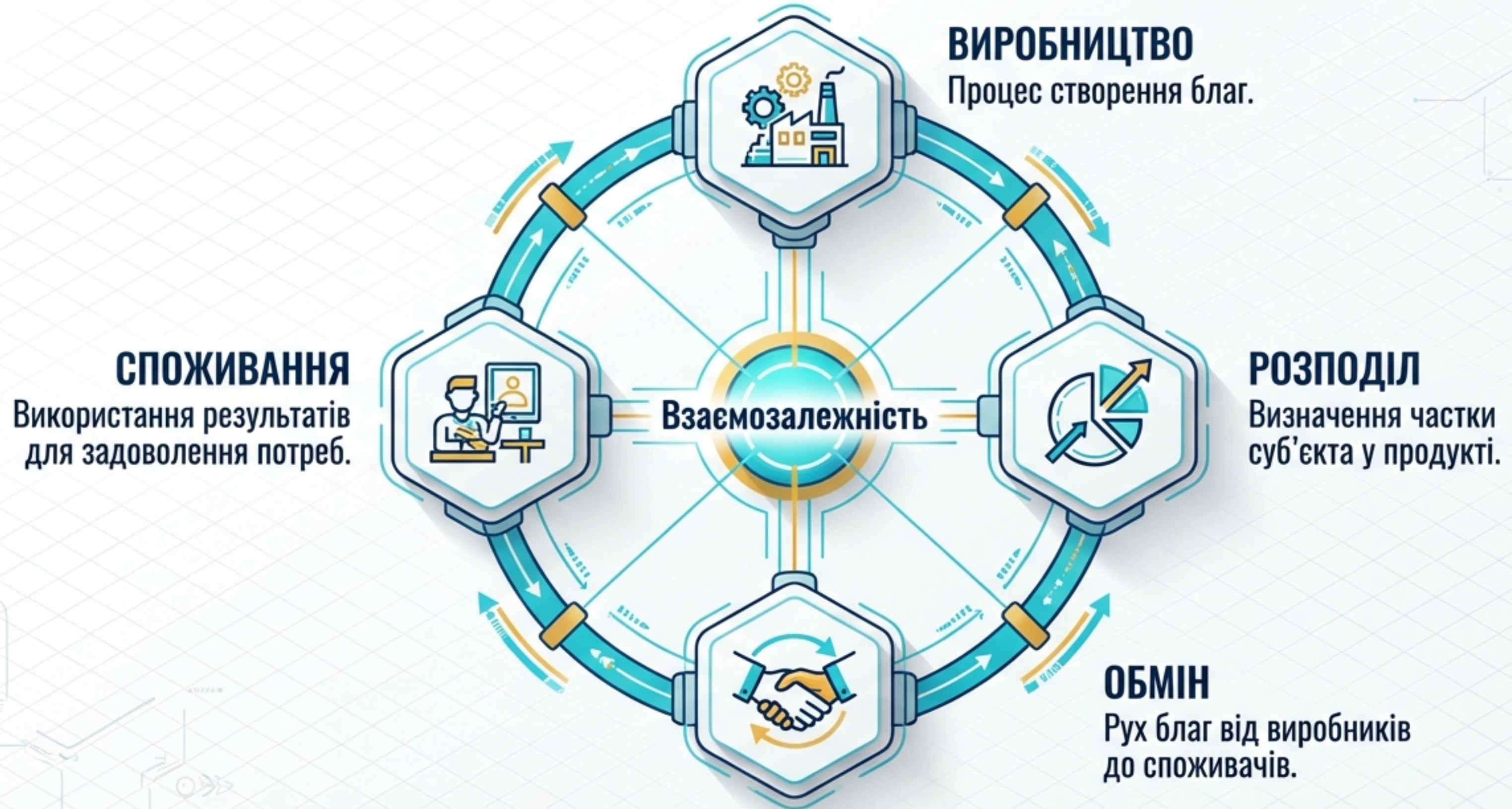
Має безперервний характер
розвитку.

Є рушієм науково-технічного
прогресу та розвитку самої
людини.

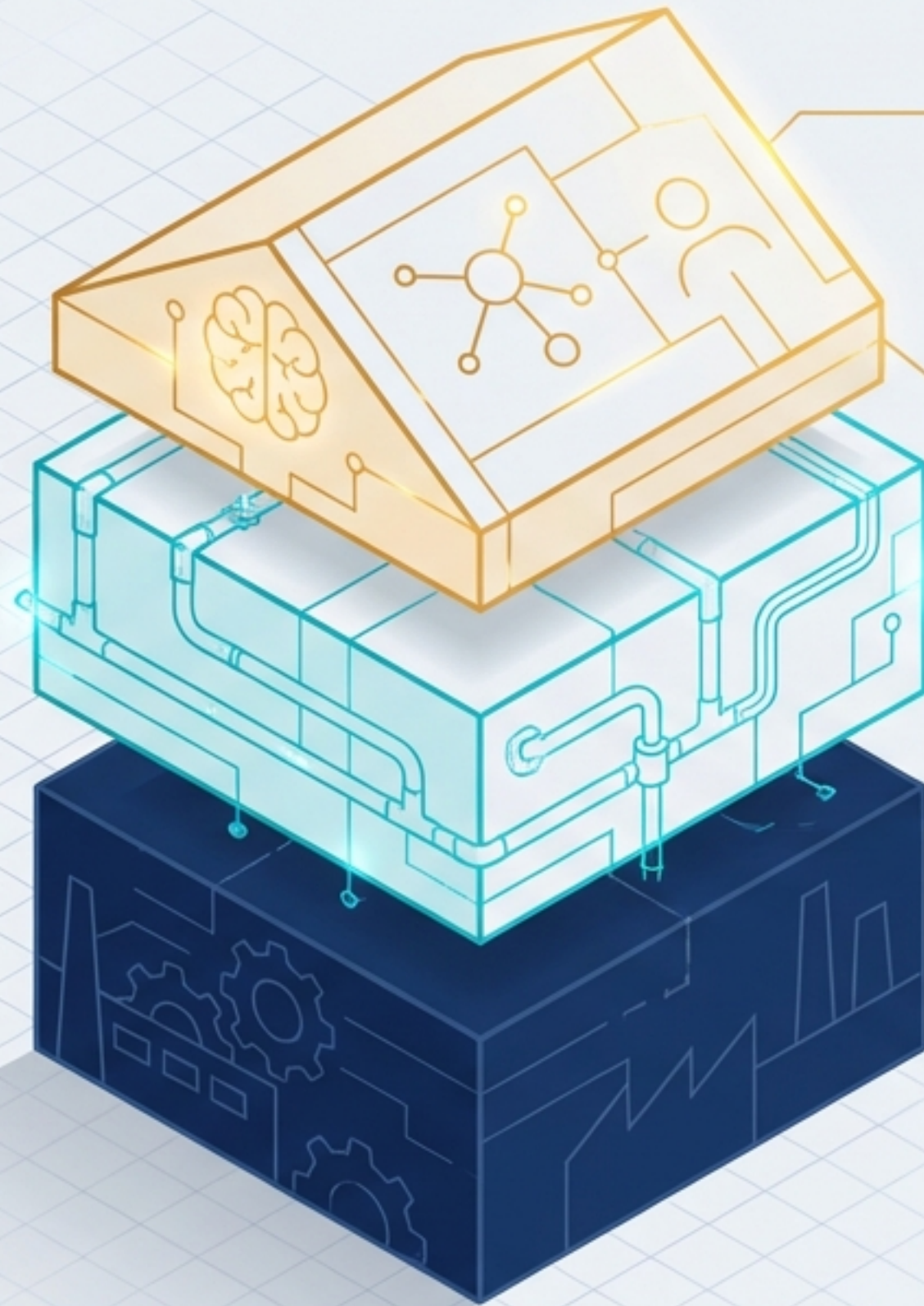
**Процес взаємодії людини з природою з метою
створення матеріальних благ та послуг.**

**Люди не можуть перестати виробляти тому,
що вони не можуть перестати споживати.**

СТРУКТУРА СУСПІЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА (ФАЗИ)

СФЕРИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3. СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА

«Розум» економіки. Нематеріальне виробництво: освіта, наука, здоров'я, культура. Забезпечує розвиток людини.

2. ВИРОБНИЧА ІНФРАСТРУКТУРА

«Вени» економіки. Транспорт, зв'язок, фінанси. Обслуговують основне виробництво.

1. ОСНОВНЕ ВИРОБНИЦТВО

Галузі матеріального виробництва: промисловість, с/г, будівництво. Створення предметів споживання й засобів виробництва.

Trend:

У розвинутих країнах соціальна інфраструктура стає основною сферою.

ФАКТОРИ СУСПІЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

КЛАСИФІКАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ РЕСУРСІВ

Ресурси:

Сукупність речових та особистих факторів для виробництва.

ВІДТВОРЮВАЛЬНІ

(Створені природою або суспільством -
ґрунт, вода, інформація)

НЕВІДТВОРЮВАЛЬНІ

(Корисні копалини,
викопне паливо)

ЗАСОБИ ВИРОБНИЦТВА (MEANS OF PRODUCTION)

Предмети праці
(Сировина)

+

Засоби праці
(Машини)

=

Засоби
виробництва

РЕЗУЛЬТАТ: ПРОДУКТ ТА ПОСЛУГА

ПРОДУКТ

- **Речова форма** (Матеріальне благо).
- Абсолютний результат виробництва.

ПОСЛУГА

Діяльність з корисним ефектом.
Процес виробництва співпадає з процесом споживання.

Види послуг: Матеріальні (ремонт, транспорт) та Нематеріальні (освіта, лікування).

ДВОЇСТА ПРИРОДА ПРОДУКТУ

ХТО СТВОРЮЄ ВАРТІСТЬ? ДВІ ТЕОРІЇ

ЗВУЖУВАЛЬНА (МАРКСИЗМ)

- Вартість створює лише **ПРАЦЯ** у сфері матеріального виробництва.
- Освіта, медицина, культура = «невиробнича сфера» (вартість не створюється).

РОЗШИРЮВАЛЬНА (СУЧАСНА)

- Вартість створюється **УСІМА ФАКТОРАМИ** (праця, земля, капітал).
- Послуги (освіта, здоров'я) є продуктом, мають вартість і приносять дохід.

ЕКОНОМІЧНІ ПОТРЕБИ: РУШІЙНА СИЛА

Потреби — це внутрішні мотиви, що спонукають до економічної діяльності.

КЛАСИФІКАЦІЯ ПОТРЕБ ЗА СТУПЕНЕМ РЕАЛІЗАЦІЇ

1. АБСОЛЮТНІ (Ідеал)

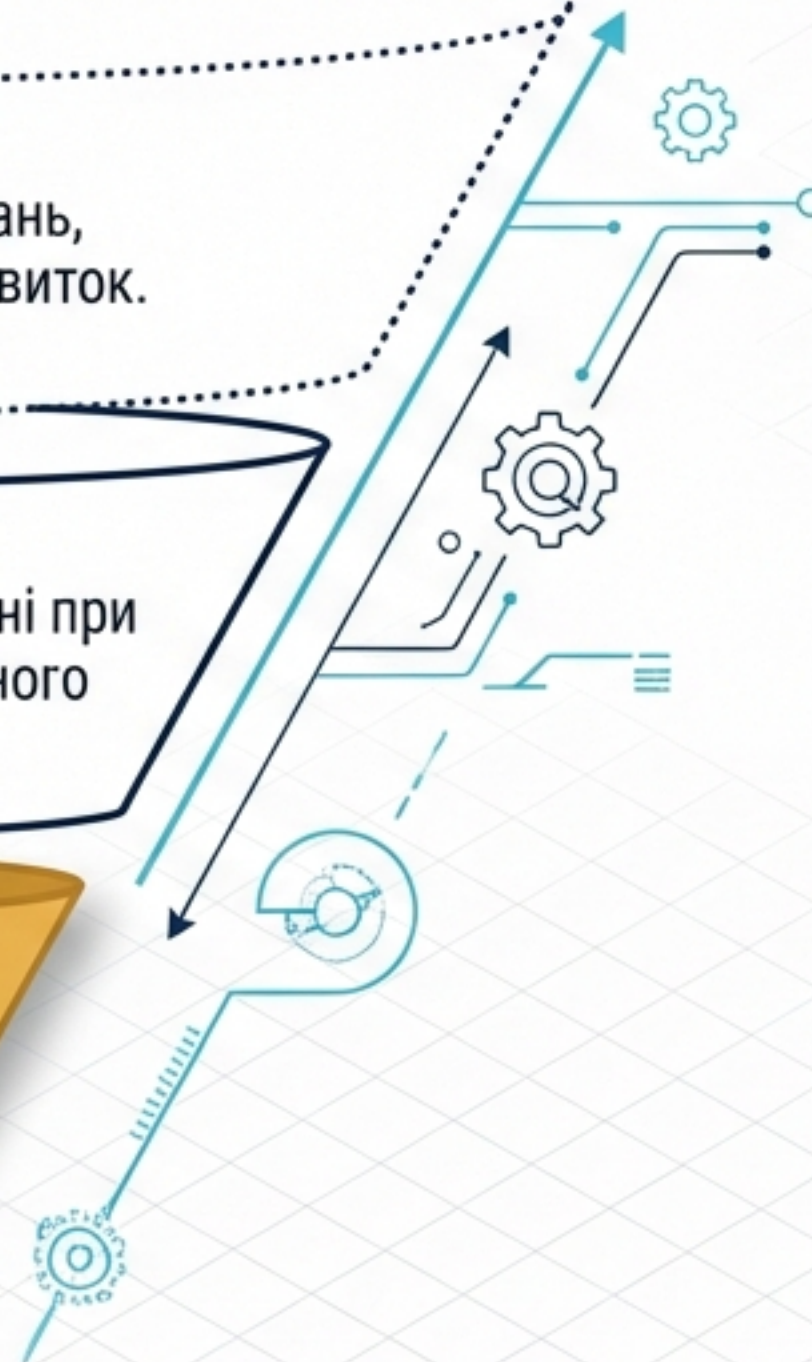
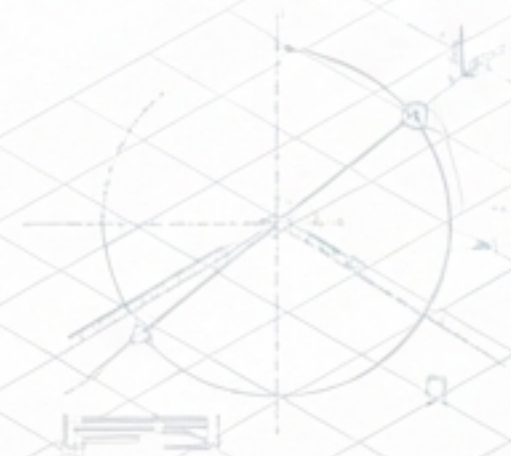
Максимальний рівень бажань,
орієнтований на світовий розвиток.

2. ДІЙСНІ (Потенціал)

Ті, що можуть бути реалізовані при
поточному рівні національного
виробництва.

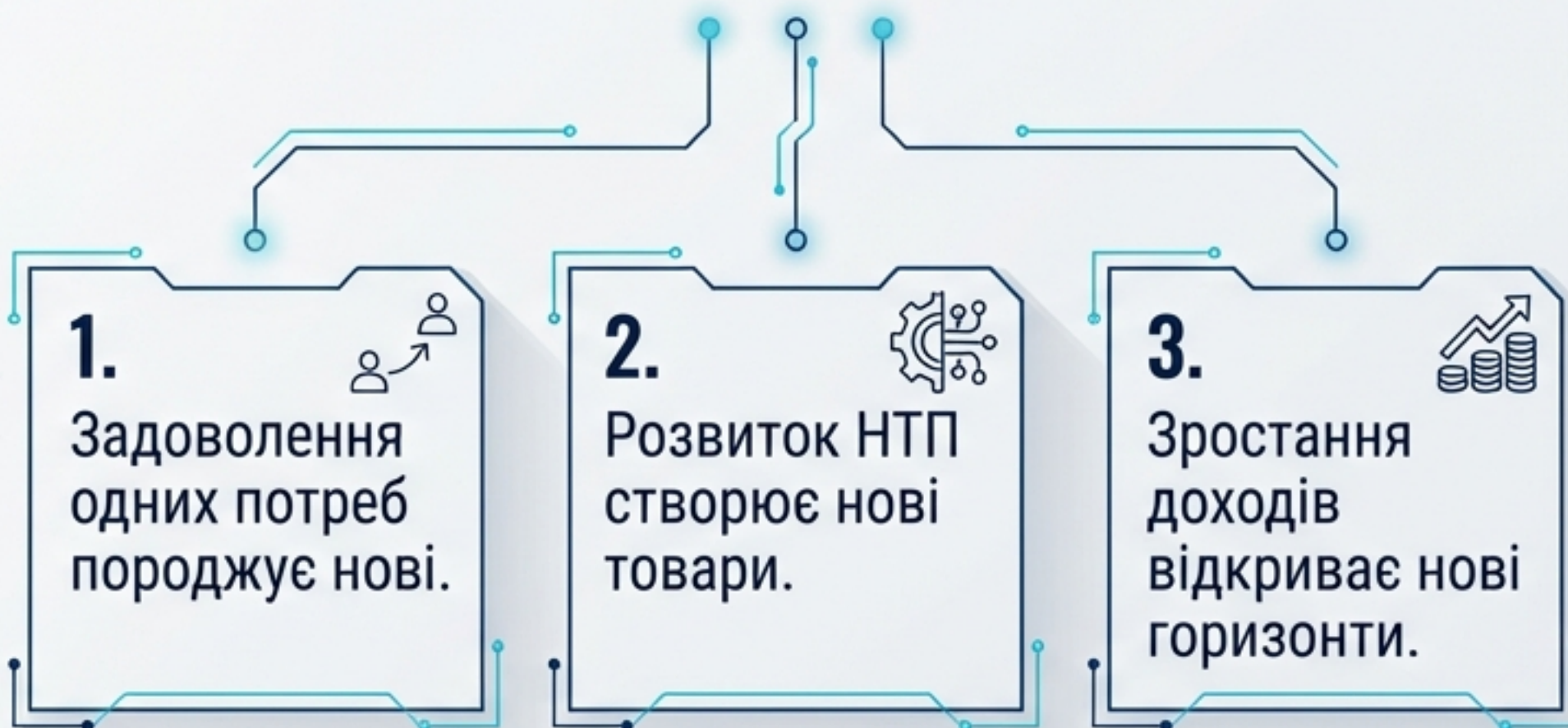
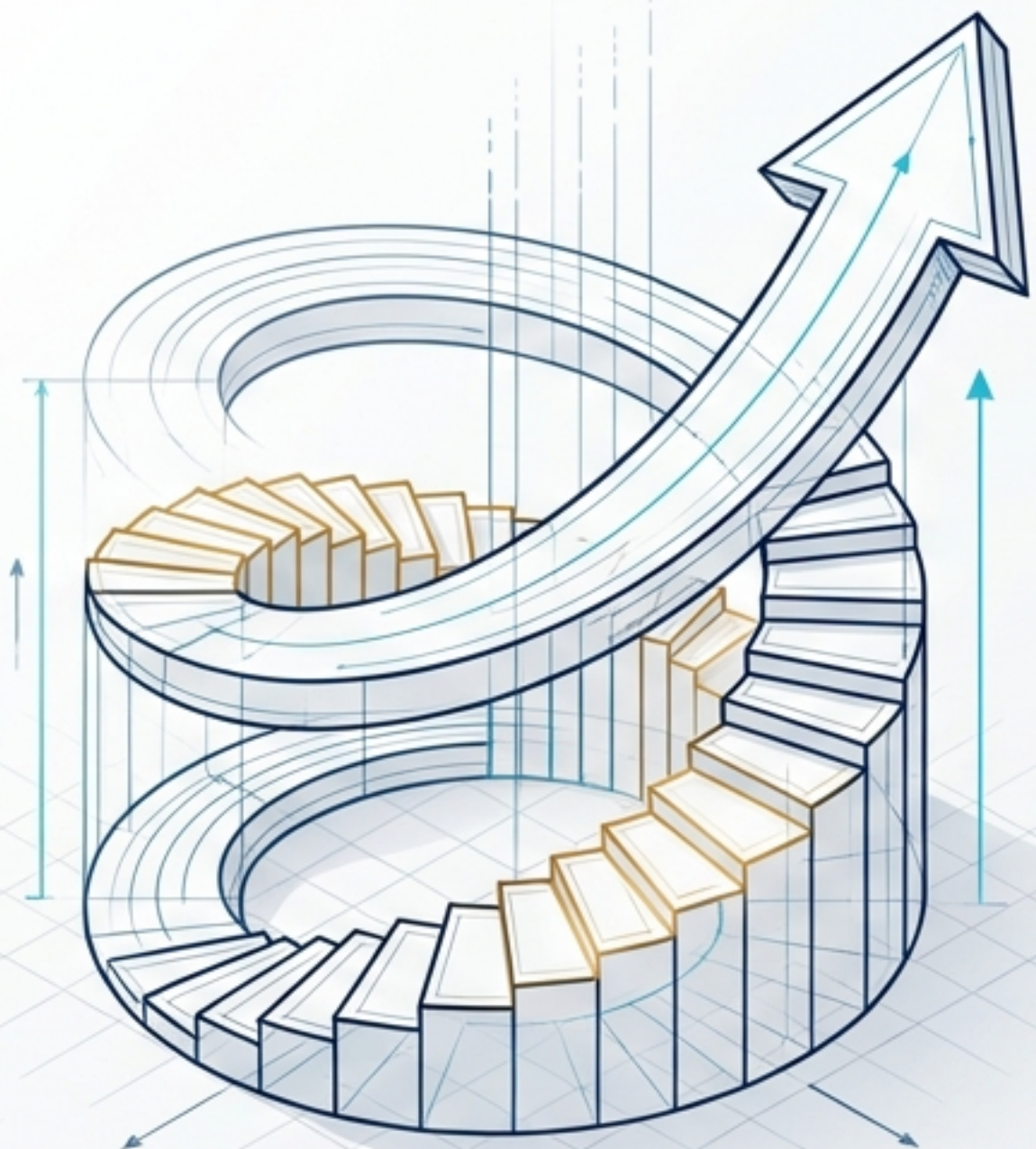
3. ПЛАТОСПРОМОЖНІ (Реальність)

Дійсні потреби,
на які вистачає грошей.

ЗАКОН ЗРОСТАННЯ ПОТРЕБ

Закон: Потреби суспільства та особистості є необмеженими та постійно зростають.

* Приклад ієрархії: Піраміда Маслоу.

ПІДСУМКИ: ЕКОНОМІЧНИЙ КРУГООБІГ

Розвиток соціальної інфраструктури та послуг є ключовим показником прогресу сучасної економіки.